

AYMAVILLES

En 1841 le dialectologue italien Bernardino Biondelli recueillait six versions de la Parabole de l'enfant prodigue en autant de patois valdôtais (Aoste, Ayas, Bard/Donnas, Cogne, Gignod et Valtournenche). Ces six versions constituent de nos jours les plus anciens documents de prose patoise valdôtaine connus. A quelque 170 ans de leur parution, nous estimons qu'il est très important d'en recueillir des versions contemporaines, une pour chaque commune valdôtaine.

Parabola de l'eunfan prodeuggo

Eungn ommo l'ayè dou mèinoù. Eun bo dzor, lo pi dzoveun-o dit i pappa : « Baillade-mé la porchón di bièn que me totse ». É llu l'a partadjà lo bièn.

Eun per de dzor aprì, eun cou que l'ayè to beuttó eun caro se bague, lo tchouèinì l'è partì eun voyadzo, bièn llouèn de mèizón é lé l'a peuccó tcheu se bièn eun fémén lo liberteun. Aprì avèi to roudjà, an grousa fameun-a l'è capitéye deun si paì é euncó llu l'a eungnouó a pâtì la fan. L'et alló se baillé a eun de per lé é sit l'a mando-lo ià eun tsan i gadeun. L'arie bièn voulù s'eumplire lo ventro atò le doche que le gadeun peuccaon, mi gneun lèi nen baillae. Adón l'a mezattó euntere llu : « Vèyo de-z-ouvrì, eun tchi mon pée, greuillon de pan a toucassé é mé si inque a crapé de fan. Dze vouì m'en allé de seuilla, dze torno i mitcho de pappa. Lèi dio que n'i fé eun péitchà contre lo chiel é contre llu, que si po digno d'itre lo seun feus é que pourie me prendre belle comme domesteucco ». Donque, s'en par pe torné i mitcho.

L'ie euncó preui llouèn can son pappa l'a vu-lo é l'at aù compachón de llu, l'et allo-lèi euncontre a lambo é l'at eumbracha-lo. Lo garsón l'a de-lèi : « Pappa, n'i fé eun péitchà contre lo chiel é contre vo, meeuto po d'itre voutro feus ». Mi lo pappa l'a deut a se valet : « Ommo, vitto, portéde l'arbeillemèn pi dzen é arbeilléde-ló ; beuttéde-lèi an verdzetta i dèi é tseichéde-ló amoddo. Dèi sen alléde quì lo vi pi gra, tchouéyéde-ló, medzèn é fièn an balla fita perqué mon mèinoù l'ie mor é ara l'è tornó eun via, l'ie perdù é n'i retrouo-lo ». É la fita l'a comenchà.

Lo pi vioù di garsón l'ie eun campagne. Men que se retsaviae, protso di mitcho l'a sentù que soaon é que dansaon. L'a crià eun valet é l'a demando-lèi senque capitae. Lo valet l'a de-lèi : « Voutro frie l'è tornó é voutro pée l'a fé tchoué lo vi pi gra perqué l'è tornó san ». Eun sentèn so seuilla, l'a viin-lei la radze é l'a po voulù entré. Adón son pappa l'è chortù pe lèi die de viìn

lo gnalèi

Région Autonome
Valle d'Aoste
Regione Autonoma
Valle d'Aosta

Assessorat de l'Éducation
et de la Culture
Assessorato Istruzione
e Cultura

AYMAVILLES

dedeun, mi llu l'a rebattù : « L'è dza sacante-z-àn que travaillo pe vo, n'i todilón fé sen que v'èi deu-me é vo m'èi jamì baillà gnanca eun tchévrèi, to pe mé, pe fie fita avouì le-z-amì. Mi aprì que voutro garsón l'a peuccó to son bièn avouì le petan-e, can l'è tornó v'èi fé tchoué pe llu lo vi pi gra ». Lo pée l'a repondù : « Mon mèinoù, té t'i todzor avouì mé é to sen que l'è de mé l'è euncó de té. No fo fie fita é itre contèn perqué ton frie l'ie mor é ara l'è tornó eun via, l'ie perdù é n'i retrouo-lo ».

lo gnalèi

Tiré de :

Évangile selon Luc, 15 : 11-32 du Nouveau Testament
Texte publié en 2009 dans « Le-z-Amaveulle » - Bibliothèque d'Aymavilles
Collaborateur d'Aymavilles pour la traduction : **Liliana Bertolo**
La transcription a été soignée par le Guichet Linguistique
Mise à jour de la graphie : octobre 2013